

Kalich - Jevišovice

V době panování Hynka z Kunštátu zvaného Suchý Čert byly Jevišovice centrem husitství na jihozápadní Moravě. Tuto část jevišovických dějin připomíná památník na vrchu Žalově (u přehrady), nazývaný Kalich.

Krajina v okolí Jevišovic byla osídlena už od pradávna. První zmínka o tomto městě pochází z roku 1289, kdy město patřilo Bočkovi z Kunštátu. Později se Jevišovice staly centrem husitství na jihozápadní Moravě. Starý zámek byl původně hrad a nachází se na skalnatém ostrohu nad údolím Jevišovky. Byl vybudován Sezemou z Kunštátu mezi roky 1423–1426 náhradou za zbořený „Starý hrad“ na protějším břehu a nápis na schodišťové věži z roku 1564 svědčí o tom, že jevišovická větev pánů z Kunštátu přestavěla hrad v 16. století na renesanční zámek. Zámek jim patřil až do svého vymření po meči v roce 1587, kdy jej dědička Kateřina odkázala knížatům z Minsterberka. Podle pověsti byl „Starý hrad“ s vybudovaným hradem spojen koženým mostem.

Významné a prvořadé místo zauímají Jevišovice ve světě archeologickém. Vynikající roli sehrály historky ve 2. polovině 14. století a v první polovině patnáctého století, zvláště pak v době husitství. Jevišovice patřily ve středověku mocnému moravskému rodu pánů z Kunštátu, z něhož pocházel i slavný český král, Jiří z Kunštátu a Poděbrad. Příslušníci jevišovické větve tohoto rodu, který držel Jevišovice nepřetržitě přes 400 let až do roku 1647, byli tehdy ve službách českého krále a vykonávali po řadu let funkci purkrabích královského hradu znojemského. Jako první z nich se připomíná Boček z Kunštátu, který byl znojemským purkrabním v letech 1232 až 1255. Roku 1251 král Přemysl Otakar II. stal se vévodou rakouským, jmenoval Bočka za zásluhy správcem kraje Berneckého v Dolních Rakousích a Boček se od té doby psal Boček z Kunštátu a Jevišovic, hrabě z Berneku a Najdeka. Když bylo po smrti krále Karla IV. a jeho bratra Jana Jindřicha,

markraběte moravského, došlo k dlouholetým sporům o vládu v zemi mezi dědici těchto dvou Lucemburků, Václavem IV. a Zikmundem a moravskými markrabími Joštem a Prokopem. Tyto spory později přerostly v husitskou revoluci. Na jihozápadní Moravě se postavil v čelo tohoto hnutí, které se stalo v tomto kraji předchůdcem vlastní husitské revoluce, pan Hynek z Kunštátu a Jevišovic, zv. Suchý Čert (báli se ho jako „čerta“ a byl hubený, postaru řečeno „suchý“, odtud tedy jeho přízvisko), se svým druhem, rytířem Janem Sokolem z Lamberka a oba se dali do služeb krále Václava IV. Hynek Suchý Čert pak vedl počátkem 15. století po boku markrabího Prokopa válku v jižních Čechách proti Jindřichovi z Rožmberka.

S šířícím se učením Husovým Jevišovice nabývají značného významu v dějinách národa. Po smrti Hynka Suchého Čerta převzali jeho úlohu nejen synové Hynek a Boček, ale i jeho bratr Jindřich Zajímač z Jevišovic. Jeho poprava na rozkaz Joštův v roce 1409 vyvolala velké rozhořčení v celém Kunštátském rodu. Myšlenky Husovy se stávají hlavními motivy, které v příštích husitských válkách vedou jevišovické Kunštáty do prvních řad husitského hnutí. V Jevišovicích pod vedením Hynka a Bočka, synů Suchého Čerta, a Jana a Sezemy, synů v Brně popraveného Jindřicha Zajímače, vyrůstá pevné husitské středisko, jež opět ovládá široký kraj kolem Jevišovic. V

roce 1421 se převalila Moravou záplava cizích vojsk, aby zpustošila tuto zemi. Na pět set vsí a městeček bylo během několika týdnů zničeno. Dne 22. října 1421 byly spojenými vojsky Zikmundovými a Albrechtovými o počtu mnoha tisíců vojáků obleženy Jevišovice a po pěti dnech beznadějného odporu dobyty a vypáleny. Hradní pán Sezema Zajímač byl zajat a odvezen do zajetí do Vídně, odkud byl po dvou letech propuštěn, když se zavázal, že již Albrechtovi nebude škodit. Vypravuje se, že jevišovičtí husité byli odvedeni do Znojma a tam pro výstrahu upáleni. Dobytím Jevišovic v roce 1421 nebylo však husitství v tomto kraji potlačeno, naopak se začalo rozmáhat i ve Znojmě. Ač byly Jevišovice v troskách, již 10. března 1422 se jevišovičtí husité málem zmocnili Jemnice a doléhají na Drozdovice.

BOŽÍM BOJOVNÍKŮM
ZA SVOBODU
VLASTI A SVĚDOMÍ
VDĚČNÍ POTOMCI
1421 - 1921

Husitský pomník s kalichem byl zbudován v roce 1924, aby se navždy stal symbolem a trvalou připomínkou slavné husitské historie Jevišovic i celého národa. Kalich pomníku byl v roce 1943 okupanty zničen. Byl ale znovu obnoven 9.května 1964.

U jevišovického kalichu se poprvé na jižní Moravě zpívala Česká hymna.

Děkuji za obětavou pomoc paní kastelánce Kampfové z našeho jevišovického zámku, která nám při pátrání po informacích poskytla důležité materiály a sdělila spoustu fakt i zajímavostí ...

Jednou z nich byl například zvláštní způsob léčby nemocných ve středověku. Když nepřátele stihla úplavice, byli na 24 hodin pověšeni za nohy hlavou dolů, aby z nich jed vyšel...

Martin Líška, 11 let
Pionýrská skupina Jevišovice